

INTEGRARE EUROPEANĂ: CONCEPȚII, REALIZĂRI, PERSPECTIVE

Andrei BLANOVSCI,
dr., conf. univ., Catedra „Economie și
management public”, AAP

SUMMARY

Concepts, stages and main objectives of European economic integration are consequently are subjected to the examination.

A particular attention is given to “The European Union - the Republic of Moldova’s Action Plan” and to the achievements in the 15th anniversary context.

Conceptii. Ideea de integrare europeana o si are originea intr-o serie

de dezbateri si proiecte mai vechi, dintre care unele prin transformarea lor, intr-o forma sau alta in practica, au prins viata, cele mai multe au ramas fara realizare concreta. Vom prezenta succint preocuparile in acest sens, fiecare dintre ele exprimand un anumit mod de a gandi si de a vedea evolutia civilizatiei pe continentul european.

Incă in 1306, Dante nota in Divina comedie, că singurul mijloc de a construi Europa este cel de a avea un împărat deasupra celorlalți suverani. Ideile simplificate din secolele XVII și

XVIII sunt legate tot de acest sens al integrării. Este vorba de concepțiile de organizare europeană ale lui Sully (1620-1635), ale abatelui de Saint-Pierre (1713-1717) și, in special de „Proiectul de pace perpetuă” a lui Immanuel Kant (1795). Napoleon, „Suveranul Europei”, a realizat se pare aceste visuri de unificare, însă a făcut-o prin cucerire și contrar voinței popoarelor europene.

Planul lui Saint Simon (1814) prevedea că construcția Europei trebuie să se realizeze in jurul unei alianțe dintre Franța și Anglia, in jurul cărora se vor

grupa și alte popoare, pe măsura eliberării lor și a accesului la instituțiile reprezentative. Vestitul utopist francez propunea ca Franța și Anglia să formeze un „mare Parlament”, constituit dintr-o cameră superioară și dintr-o cameră inferioară. În fruntea Europei, el plasa un rege, „șef științific și politic” și prevedea colectarea unui impozit.

În anul 1831 italianul Mazzini scria că marea federație europeană va trebui să reunească într-o singură asociație toate familiile lumii vechi. Federația de popoare libere va șterge toate diviziunile dintre state, iar naționalitățile se vor consolida conform drepturilor și necesităților sociale.

În anul 1848 scriitorul francez Victor Hugo a propus unificarea Europei, bazată pe vot universal: „Va veni o zi în care Franța, Rusia, Italia, Anglia, Germania, toate națiunile continentului, fără a vă pierde calitățile distincte și individualitatea glorioasă, vă veți contopi într-o unitate superioară și veți construi fraternitatea europeană”. În consecință, anume aceasta va cere constituirea Statelor Unite ale Europei.

Francezul Pierre-Joseph Proudhon, unul dintre reprezentanții romantismului economic, considera (1865) că unificarea Euro-

pei va trece prin constituirea unei federații care trebuie realizată, în primul rând, în cadrul geografic al statului și care va permite eliberarea indivizilor de etatism. Europa, în viziunea lui, trebuie să fie o „federație de federații”.

În anul 1900, la Congresul științelor politice de la Paris, juristul și sociologul francez Anatole Leroy-Beaulieu expune în detalii modalitățile practice de constituire a unei Federații Europene. După terminarea Primului Război Mondial preocupările în această direcție au fost reluate cu o și mai mare intensitate. Austriacul Rihard Coudenhove-Kalergi în 1922 milita prin mai multe articole publicate pentru crearea unei Uniuni Paneuropene după modelul SUA. Pentru a stimula acest proces, el a creat peste un an la Viena mișcarea „Pan-Europa” cu obiectivul principal de a realiza reconcilierea franco-germană în direcția respectivă.

În această ordine de idei, în anul 1926 Gaston Riou și-a publicat cartea „Europa, patria mea”, iar în 1927 Louis Louchet pleda pentru intervenția directă a guvernelor, țărilor, interesate în a se forma carteluri europene ale cărbunelui și oțelului. De fapt, se urmărea diminuarea tensiunilor, legate de zona Saarului dintre Franța și Germania. În 1929

Aristide Briand, ministrul de externe al Franței, a prezentat on Adunarea Societății Națiunilor propunerea privind un proiect de creare a Statelor Unite ale Europei. Se urmărea atot stabilirea unui gen de legătură federală ontre țările europene, cot și o anumită cooperare economică on vederea menținerii păcii și asigurării dezvoltării eco-nomice pe continent.

Ideea integrării a devenit realitate după cel de-al doilea război mondial. Construcția europeană era pe atunci considerată drept singurul mijloc de a evita o nouă confruntare. On discursul din 19 septembrie 1946 la Universitatea din Zbrich Winston Churchill vorbea despre oncepu-turile Europei pe baza recon-cilierilor care trebuiau să aibă loc ontre Franța și Germania.

On mai 1948, la Haga, s-a desfășurat primul Congres European ce a reunit 800 de delegați din 19 țări. Atunci s-a pus problema zonei europene de comerț liber și a necesității de creare a unor instituții europene.

Concepția creării unei organizații continentale capabile să depășească antagonismele naționale și să orie-nteze țările europene spre procesul de integrare comunitară se va mate-rializa prin inițiativele lui

Altiero Spinelli, italian și Jean Monet, francez, care au avut o considerabilă influență asupra Planului Marshall.

Secretarul de stat al S.U.A., George Marshall, a lansat proiectul planului său la 5 iulie 1947 la Universitatea Harvard, unde a fost invitat pentru a i se acorda titlul de Doctor Honoris Causa. Planul Marshall prevedea un ajutor din partea SUA. de cel puțin 5 000 milioane de dolari pentru ieșirea Europei din dificultățile cu care se confrunta după sforșitul celui de-al doilea război mondial. On același timp, Planul Marshall reprezenta un răspuns dur la pretențiile de su-perputere ale URSS. S-a dat o mare importanță faptului ca Germania să se mențină on zona liberei economii, fără a putea fi transformată de către URSS ontr-un atelier pentru proie-ctele sale de superputere mondială.

Prin urmare, sprijinirea Europei era impusă atot de necesitatea contracarării proiectelor sovietice, cot și de cea a restabilirii economiei europene, considerată drept condiție a relansării economiei americane.

Realizări. Planul Marshall a fost aprobat la Congresul SUA, la 3 aprilie 1949, iar la 16 aprilie 1948 la Paris s-a semnat Convenția constitutivă a

Organizației Euro-pene de Coop-
erare Economică (OECE) cu rol
de agenție europeană a Planului
Marshall, de unde vor pleca vii-
toarele inițiative de cooperare

și integrare europeană. Mem-
brii fondatori ai OECE au fost
inițial 16 țări: Austria, Belgia,
Da-nemarca, Franța, Grecia,
Irlanda, Italia, Luxemburg, Nor-
vegia, Olan-da, Portugalia, Marea

Țara	mil. dolari	% donării	% împrumut
Austria	1170,9	93,3	6,7
Belgia și Luxemburg	741,1	65,2	34,8
Danemarca	303,3	82,0	18,0
Franța	5186,7	63,3	36,7
R.F. Germania	4047,7	69,3	30,7
Grecia	1738,1	85,9	14,1
Italia	3447,1	81,9	18,1
Irlanda	1228,5	68,4	31,6
Norvegia	349,9	67,6	32,4
Portugalia	78,9	5,0	95,0
Spania	1183,9	34,9	65,1
Marea Britanie	7668,2	41,1	58,9
Suedia	168,9	79,8	20,2
Turcia	1391,6	65,2	34,8
TOTAL	30230,8	63,7	36,3

Tab. 6. Ajutorul S.U.A. on perioada 1946-1961

On tabelul 6 se prezintă totalul ajutorului S.U.A. acordat Europei
on perioada 1946-1961.

(Sursa: Ion Ignat, Uniunea
Europeană de la Piața Comună
la moneda unică.

București, Editura Economi-
ca, 2002, p.29)

Anume Planul Marshall a
avut valoarea cea mai mare on
acțiunea ce a condus mai torziu
la unificarea Europei.

On aprilie 1951, prin Tratatul
de la Paris, care a intrat on vigoare
on august 1952, a fost consfințită
constituirea Comunității Euro-
pene a Cărbunelui și Oțelului
(CECO). Tratatul a fost ratificat
de către forurile legislative din
Belgia, Franța, R.F.G., Italia,
Luxemburg și Olanda.

La 25 martie 1957, prin sem-
narea Tratatului de la Roma de
către țările- membre (intrat on
vigoare la 1 ianuarie 1958), a luat
ființă Co-munitatea Economică

Europeană (C.E.E.), numită și Piața Comună. On aceeași zi a fost semnat Tratatul prin care se constituia Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (EUROATOM). Membri-fondatori ai acesteia sunt Belgia, Franța, R.F.G. Italia, Luxemburg, Olanda.

Obiective prioritare, prevăzute on art.2 al Tratatului de la Roma, erau: 1) eliminarea taxelor vamale și a restricțiilor cantitative on domeniul exportului și importului de mărfuri ontre statele-membre; 2) instituirea unui tarif comun și a unei politici comerciale comune față de țările terțe; 3) libera circulație, a forței de muncă, capitalurilor și serviciilor; on cadrul țărilor- membre, 4) instituirea unei politici comune on domeniul transporturilor; 5) instituirea unui sistem care să asigure libera concurență on cadrul Pieței Comune; 6) onființarea unei Bănci Europene de investiții, 7) coordonarea poli-ticilor economice ale statelor membre; 8) asocierea altor țări terțe.

Pe parcursul anilor, la aceste obiective s-au mai adăugat: crearea Sistemului Monetar European (SME) și a Unității Valutare – EURO.

Prin Tratatul semnat la Bruxelles la 8 aprilie 1965 (intrat on vigoare la 1 iulie 1967) cele trei Comunități menționate mai sus

au fost unificate on Comunitatea Economică Euro-peană (CEE), obiectivul final, dar de perspectivă al căreia devenind uniunea politică.

On ianuarie 1973 la C.E.E. au aderat Danemarca, Irlanda și Marea Britanie, creondu-se astfel Europa „celor 9”. La 1 ianuarie 1981 a aderat Grecia, iar on ianuarie 1986 Portu-galia și Spania, ajungondu-se astfel la cei 12.

On decembrie 1991 șefii de state și de guverne ale țărilor-membre au semnat, on orașul olandez Maastricht, Tratatul cu privire la viitoarea Europă, care a intrat on vigoare la 1 noiembrie 1993. Prin acest Tratat a fost instituită Uniunea Europeană, unită din punct de vedere politic, economic și monetar-financiar.

Ontre anii 1993-1997 Uniunea Europeană a cunoscut o nouă ex-tindere, prin aderarea la 1 ianuarie 1995 a Austriei, Suediei și Finlandei. Numărul țărilor-membre s-a mărit astfel de la 12 la 15. Prin aderarea la 1 mai 2004 a 10 noi țări (8 țări din Europa Centrală și de Est, plus Ciprul și Malta), Uniunea Europeană și-a extins aria geografică ponă la 25 de țări și și-a mărit numărul populației cu oncă 75 de milioane de oameni.

Obiectivele majore, propuse la onceput de cale, au fost realizate

on toate domeniile, economiile țărilor, integrate on Uniunea Europeană, devenind, on esență, economii industriale avansate. Cu doar 12,1 la sută din populația globului pământesc Uniunea Europeană asigură on pre-zen-

circa 30 la sută din producția mondială și 40 la sută din comerțul internațional. Produsul Intern Brut on mediu pe locuitor constituie 19 mii USD: on Elveția - 28 de mii, Danemarca - 24, Germania - 23, Austria - 22, Belgia - 21, Franța - 21, Finlanda - 20

	Anul 2002					
	Consum produse diferite	Consum produse diferite	Consum (bucuri)	Consum	Consum legume proaspăt	Consum produse diferite
Austria	99	370	256	59	90	76
Finlanda	92	294	182	62	85	75
Franța	92	420	270	84	91	81
Germania	95	430	225	73	136	76
Italia	84	275	231	-	183	129
Republica Cehă	71	290	319	76	73	98
Anglia	50	205	88	61	70	53
Republica Moldova	27	167	158	68	38	141

A crescut considerabil nivelul de trai al populației Uniunii Europene, care consumă produse alimentare din cele mai valoroase. Aceasta se poate observa din tabelul ce urmează.

Datele cuprinse on tabelul 7 ne demonstrează, că, de exemplu, on Austria consumul anual de carne constituie pe cap de locuitor circa 100 de kg., on Franța - 92, Germania - 95 ș.a.m.d. Este sporit nivelul de consum al laptelui, ouălor și legume-

al produselor alimentare (kg) pe cap de locuitor. (Sursa: Anuarul Statistic al Republicii Moldova, Chișinău,lor, lor, iar cel de poine și paste făinoase se menține an de an la același nivel.

Astfel de situație influențează on mod pozitiv asupra duratei medii a vieții, care on Austria este de 76 de ani pentru bărbați și de 82 ani pentru femei; on Franța - respectiv de 76 și 83; Italia - 77 și 83; Germania - 75 și 81 ani. (On Republica Moldova acest indica-

Tab.7. Consumul mediu anual

tor este de 65 și 72 de ani).

Instituțiile Comunitare. Sistemul instituțional comunitar include: Consiliul European, Parlamentul European, Consiliul de Miniștri, Comisia Europeană, Curtea Europeană de Justiție, Curtea de Conturi ș.a.

1. Parlamentul European activează din anul 1979 și este singura instituție a UE on care cei 700 depu-tați sont aleși direct de către cetățenii statelor-membre. Funcțiile Parlamentului European sont: a) funcția legislativă, pe care o realizează alături de Consiliul UE; b) funcția bugetară – dezbateră și adoptarea bugetului UE on formă finală; c) controlul politic asupra instituțiilor europene, funcție exercitată prin aprobarea numirii membrilor Comisiei Europene și a președintelui acesteia; d) pos-ibilitatea de a demite Comisia Europeană prin votul unei moțiuni de cenzură. Sediul acestei instituții se află la Strasburg.

2. Consiliul European a fost creat on 1974. Reunește de două ori pe an șefii de stat sau de guverne ale țărilor-membre cu Președintele Comisiei Europene. Joacă un rol important on definirea orientărilor politice, economice și sociale generale. On cazuri necesare in-tervine pentru deblocarea unei situații

de criză sau soluționarea unui dezacord ontre statele-membre sau instituțiile Uniunii. On cadrul Consiliului sont stabilite priori-tățile activității privind finanțările, oferite prin bugetul Uniunii, po-ziția acesteia pe arena inter-națională ș.a. Deciziile, luate on cadrul Consiliului European, sont foarte importante pentru apro-fundarea proceselor integraționi-ste. Președinția Consiliului European este deținută de fiecare stat-membru timp de șase luni.

3. Consiliul Uniunii Europene, numit și Consiliu de Miniștri, coordonează activitățile UE. Obiectivele majore a activității acestei instituții sont: funcționarea eficientă a pieței unice, activitatea spațiului fără frontiere, circulația monedei unice EURO, cooperarea interguver-namentală on dome-niul politicii externe, securității comune și afacerilor interne. Președinția Consiliului Uniunii Europene este deținută de fiecare dintre premierii țărilor-membre prin rotație timp de șase luni.

4. Comisia Europeană este instituție executivă. Fiecare stat mare – Franța, Germania, Italia, Marea Britanie și Spania - are on componența lui cote doi repre-zentanți, celelalte țări-membre – doar cote unul. Membrii Comisiei

sunt numiți pe un termen de cinci ani, de către guvernele naționale, dar acționează independent de acestea, reprezentând, exclusiv, interesele comunitare. Fiecare comisar este responsabil, în cadrul Comisiei, de un anumit domeniu politic. Rolul acestei instituții este de a controla respectarea pre-vederilor tratatelor, de a iniția propuneri și perfecționarea legislației Uniunii Europene și de a asigura aplicarea legislației adoptate.

5. Curtea Europeană de Justiție (cu sediul la Luxemburg) este instituția supremă a Uniunii Europene. Jurisdicția sa acoperă numai problemele specifice, legate de aplicarea tratatelor Comunității Europene. Este formată din 13 judecători și 6 avocați generali, numiți de comun acord de către statele-membre pe un termen de 6 ani.

6. Curtea de Conturi Europeană (cu sediul la Luxemburg) funcționează din 1977. Ea verifică din punct de vedere financiar legalitatea și corectitudinea activității, urmărind buna gestiune a resurselor financiare. Întocmește anual raportul asupra exercițiului financiar încheiat. Concluziile acestui raport influențează decisiv adoptarea noului buget al UE.

Din instituțiile Uniunii Europene fac parte, de asemenea, numeroase agenții, centre și fundații.

Băncile și fondurile comunitare. În prezent sistemul bancar al Uniunii Europene include Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (cu sediul la Londra).

Rolul de bază al Băncii Europene de Investiții (BEI) este cel de a susține dezvoltarea echilibrată, integrarea economică și creșterea bunăstării sociale în cadrul Uniunii Europene. Împrumuturile BEI sunt destinate în special finanțării proiectelor de dezvoltare a rețelelor transeuropene de transporturi, a telecomunicațiilor, aprovizionării cu energie și protecției mediului, creșterii competitivității internaționale a industriei, agriculturii, a întreprinderilor mici și mijlocii.

În cadrul Uniunii Europene funcționează următoarele fonduri, care dispun de mijloace considerabile:

1) Fondul Social European (FSE) destinat, în special, formării profesionale și vederea facilității angajării și mobilității profesionale. Principiile organizării fondu-

lui au fost revăzute în scopul unei mai bune adoptări problemelor actuale ale șomajului. 75 la sută din mijloacele acestui fond sunt alocate tineretului.

2) Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA) asigură finanțarea integrală a măsurilor de organizare și susținere a piețelor agricole din cadrul UE. Este singurul domeniu în care o politică comună acoperă un sector economic și în care finanțarea este totalmente suportată de întreaga Uniune Europeană. Aceasta și explică ponderea considerabilă (66 la sută) din totalul cheltuielilor bugetare ale UE.

3) Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDER) a fost înființat în 1975 și e destinat să contribuie la corelarea dezecali-brelor regionale din cadrul UE.

4) Fondul European de Dezvoltare (FED) (prevăzut încă de Tratatul de la Roma, dar pus în funcțiune în anul 1963), reprezintă contribuția cea mai importantă a Uniunii Europene în sprijinirea dezvoltării economice. El funcționează în cadrul convențiilor, încheiate între statele-membre, pe de o parte, și țările asociate (Africa, Zona Caraibelor și Pacificului), pe de altă, țări care

înainte aveau relații particulare cu statele-membre ale Uniunii Europene.

5) Fondul de Coeziune este cel mai mare fond creat prin Tratatul de la Maastricht (decembrie 1991) și are ca obiective esențiale susținerea programelor de protecție a mediului înconjurător, precum și modernizarea rețelei transeuropene de transport și comunicații din țările mai puțin dezvoltate ale UE: Grecia, Spania, Portugalia, Irlanda ș.a.

6) Fondul de Cercetare și Dezvoltare Tehnologică este destinat finanțării domeniilor strategice ale cercetării științifice. De regulă, 50 la sută din costul proiectelor de cercetare sunt acoperite din mijloacele bănești ale acestui fond.

E de notat că deși integrarea economică europeană este cea mai rezultativă, ea nu este un proces simplu și ocolit de tensiuni și contradicții.

E de notat că la începutul anilor '90 principalul obiectiv constituia aprofundarea sau extinderea Comunității, adică integrarea de mai departe în profunzime a țărilor-membre ori mărirea numărului de state care și-au exprimat dorința în

* Agenda 2000. Reforment el élargissement de l'Union Européenne, Col. "L'Europeen monement". Comission européenne, 1999.

acest sens.

Tratatul de la Maastricht, menționat mai sus, care a amplificat și metamorfozat procesul integraționist, a răspuns la primul obiectiv. Negocierile începute cu unele țări postsocialiste din Europa au răspuns și la cel de-al doilea.

Răspunsul concret referitor la cele menționate mai sus îl găsim în documentul intitulat „Agenda 2000. Consolidarea și lărgirea Uniunii Europene”*. Acest document prevăde importanța creării și funcționării monedei comune EURO, pe de o parte, și necesitatea lărgirii Uniunii în secolul XXI, pe de altă.

În domeniul dezvoltării economico-sociale, modernizării și consolidării UE sunt stipulate trei obiective: 1) modernizarea modelului agricol european; 2) reducerea decalajelor existente între regiuni referitor la termenii bogăției și perspectivelor creșterii economice; 3) respectarea priorităților fixate, chiar dacă veniturile bugetare vor crește doar foarte lent până în 2006.

„Agenda 2000”, precum și documentele Summit-ului de la Nisa din decembrie 2000 au reafirmat că extinderea Uniunii Europene prin primirea de noi țări rămâne prioritate istorică.

Atot adoncirea procesului

integraționist, cât și creșterea numerică a țărilor-membre este de o importanță majoră pentru sporirea rolului UE în lumea contemporană.

Viitoarea arhitectură constituțională a Europei prevede trei misiuni fundamentale pentru acest continent: 1) consolidarea modelului propriu de dezvoltare economică și socială care garantează cetățenilor prosperitate și solidaritate; 2) dezvoltarea spațiului propriu de libertate, securitate și justiție; 3) exercitarea de către UE a atributelor, proprii unei puteri economice și politice mondiale.

Peliniile extinderii este importanță istoric reunirea Consiliului European la Copenhaga (12-13 decembrie 2002), care a decis primirea în 2004 cu drepturi depline în familia europeană a Poloniei, Ungariei, Cehiei, Slovaciei, Sloveniei, Cipru-lui, Maltei, Estoniei, Letoniei și Lituaniei.

Așadar, Uniunea Europeană, constituită în prezent din 25 de țări-membre, este un tip nou de putere economică și politică, bazat pe aprofundarea și extinderea proceselor integraționiste.

Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Este prestigios ca să devii țară-membră a Uniunii Europene, însă nu e ușor să atingi acest scop. Dar,

deoarece țara noastră este dispusă să onvingă greutățile, sperăm că și problemele integrării în spațiul european vor fi soluționate cu succes, ținându-se cont și de faptul că primii pași au fost deja făcuți.

Republica Moldova străbate calea de integrare în Uniunea Europeană prin mai multe modalități, una dintre acestea fiind cooperarea regională.

La etapa actuală țara noastră este membru al unor organizații de importanță majoră, cum sunt: Inițiativa Central-Europeană (ICE), Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est (PSESE), Procesul de Cooperare Dunăreană, Organizația de Cooperare Economică la Marea Neagră (OCEMN), Gruparea GUAM, Procesul de Cooperare din Europa de Sud-Est (SEECF) ș.a.

Calitatea de membru a Republicii Moldova, la Inițiativa Central-europeană, asigură o cooperare mai eficientă în domeniile politic, economic, tehnic, științific și cultural cu țările-membre din această regiune. În același timp, Republica Moldova beneficiază de schimb de experiență în domeniul transferului tehnologiilor avansate, a sporirii competitivității agenților economici naționali cu întreprinderile străine, lărgirea comerțului exterior, atragerea investițiilor necesare țării noastre.

Fiind membru al inițiativelor menționate, Republica Moldova participă direct la programele de cooperare regională.

La 28 iunie 2001 Republica Moldova a aderat oficial la Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est (PSESE). Inițiat în 1999 de UE, Pactul de Stabilitate este o inițiativă regională care are drept obiectiv susținerea țărilor din Europa de Sud-Est în eforturile lor de menținere a păcii, democrației, respectării drepturilor omului și prosperității economice.

Membri ai Pactului de Stabilitate sunt: Macedonia, Croația, Serbia, Muntenegru, Bosnia, Herțegovina, Albania, România, Bulgaria, Moldova fiind unica țară din spațiul C.S.I., admisă în această organizație regională cu caracter integraționist.

Pactul este susținut de mai multe organisme internaționale cum ar fi: Grupul G-8, OSCE, CoE, NATO, Banca Mondială, FMI, BERD. Dar acoperișul acestei organizații integraționiste este, totuși, Uniunea Europeană. În plus, obiectivul strategic al Pactului de Stabilitate este pregătirea țărilor menționate pentru o viitoare integrare a lor în structurile Uniunii Europene.

Scopul economic de bază a Pactului de Stabilitate este crearea unei zone de liber schimb, ceea

ce va contribui la accelerarea cooperării economice regionale și la dezvoltarea economică și socială a țărilor din această parte a lumii. Următorul pas va fi semnarea unui Acord de liber schimb între țările-membre ale Pactului de Stabilitate și Uniunea Europeană.

Devenită membră a Pactului de Stabilitate, Republica Moldova a obținut posibilitatea reală de a iniția negocierile pentru vederea semnării unui Acord de Stabilizare și Asociere cu Uniunea Europeană.

Largi perspective de colaborare cu țările industrial avansate din Europa Centrală deschide pentru Republica Moldova și Procesul de Cooperare Dunăreană. Avantajul acestei cooperări constă în caracterul ei inovator. Statele suverane din această regiune soluționează problemele economice, politice și sociale în ansamblu.

Organizația de Cooperare Economică la Mării Negre (OCEMN) este de asemenea o structură importantă de nivel regional, care oferă avantaje pozitive Republicii Moldova. OCEMN asigură consolidarea relațiilor economice și politice între țările balcanice, pe de o parte, stabilește legătura de cooperare dintre țările-membre, deschizând Republicii Moldova

perspective de colaborare cu aceste state, pe de altă.

Gruparea GUAM este o altă organizație regională strategică, care atribuie Republicii Moldova un rol de membru-cheie în procesul de integrare europeană. Proiectele de cooperare propuse în GUAM, în-deosebi cel privind facilitarea comerțului și transporturilor, precum și cel cu privire la crearea Centrului Virtual pentru combaterea crimei organizate și a terorismului internațional, sunt foarte importante pentru dezvoltarea economică a țării noastre și stabilitatea ei în regiune. Astfel, toate organizațiile de cooperare regională reprezintă o modalitate primară pentru facilitarea integrării Republicii Moldova în structurile europene.

Și, totuși, obiectivul strategic prioritar al Republicii Moldova îl constituie aderarea la Uniunea Europeană. În acest context țara noastră promovează ideea Europei Unite, a unei Europe comune fără linii de divizare.

La etapa actuală relațiile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană și statele ei membre sunt reglementate de Acordul de Parteneriat și Cooperare (APC), semnat la 28 noiembrie 1994 și intrat în vigoare la 1 iulie 1998. La 11 martie 2003, însă, Uniunea Europeană a propus spre

aprobare o nouă concepție de dezvoltare a relațiilor cu vecinii, inclusiv și cu Republica Moldova. Ca rezultat, la 22 februarie 2005, la Bruxelles, a fost semnat „Planul de Acțiuni Uniunea Europeană-Republica Moldova”.

Obiectivele prioritare ale „Planului de Acțiuni Uniunea Europeană-Republica Moldova” prevăd: a) crearea definitivă a statului de drept, care presupune executarea strictă a legilor de

către toți cetățenii, funcționarea democrației constituționale, asigurarea drepturilor și libertăților omului, separarea reală a puterilor on stat și independența lor, pluralismul politic; b) asigurarea creșterii economice pe baza investițiilor naționale și străine directe, astfel ca ritmurile medii anuale de sporire a produsului intern brut să se situeze ontre 4-6 la sută; c) continuarea realizării măsurilor de stabilizare macroeconomică,

BIBLIOGRAFIE

1. Blonovschi, Andrei. Mironic, Ala. Statul și economia (Ediție revăzută și adăugată). Chișinău: Editura A.Ș.M.. 2005.

2. Ignat, Ion. Uniunea Europeană. București: Editura economică. 2002.

3. Crețoiu, Viorel (coordonator). Economie. București: Editura economică. 2003.

4. Planul de Acțiuni Uniunea Europeană – Republica Moldova. Ziarul „Moldova Suverană”, nr.33-34 din 25 februarie 2005.

5. Anuarul Statistic al Republicii Moldova. Chișinău: Editura „Statistica”. 2005.

Prezentat on iunie 2006

Recenzent: T. Manole, doctor habilitat on economie,
profesor universitar